

Procedury i interwencje

Potrzebujesz pomocy lub jesteś świadkiem przemocy?

Jeśli jesteś dzieckiem i:

- dokuczają Ci koledzy,
- ktoś zabiera Ci pieniądze lub rzeczy należące do Ciebie,
- boisz się bo ktoś Ci grozi,
- ktoś zmusza Cię do rzeczy, które są dla Ciebie nieprzyjemne,
- ktoś bije Cię, wyzywa lub w inny sposób Cię krzywdzi,
- odczuwasz lęki, smutek, osamotnienie.

Pamiętaj, że możesz szukać pomocy, jest wiele osób, które mogą Ci pomóc!

Co robić?

1. Przede wszystkim szukaj pomocy w najbliższej rodzinie. Podziel się swoimi problemami, poproś o pomoc. Jeżeli nie masz wsparcia w rodzinie, nie czujesz się zrozumiany albo doznajesz przemocy ze strony najbliższych, są też inne osoby, które mogą ci pomóc.
2. Możesz znaleźć wsparcie dzwoniąc tu:
  - 800 12 12 12 Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka (numer bezpłatny),
  - 800 100 100 Helpline.org.pl (numer bezpłatny),
  - 116 111 Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży (numer bezpłatny),

Pamiętaj, z każdej sytuacji jest wyjście!

Jeśli jesteś osobą dorosłą, doznajesz przemocy lub jesteś jej świadkiem powinieneś mieć wiedzę na ten temat, wtedy będziesz mógł się bronić.

Co to jest przemoc w rodzinie?

- Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszenie ich godności, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy u osób dotkniętych przemocą.

Kto może być ofiarą przemocy w rodzinie?

- współmałżonkowie
- partnerzy w związkach nieformalnych
- dzieci
- osoby starsze
- osoby niepełnosprawne

Najczęstsze formy przemocy w rodzinie to:

Przemoc fizyczna:

- bicie, popychanie, kopanie, duszenie, bicie przedmiotami, parzenie, policzkowanie...

Przemoc psychiczna:

- wyśmiewanie, szydzenie, łżenie, okazywanie braku szacunku, poddawanie stałej krytyce, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi...

Przemoc seksualna:

- wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi...

Inny rodzaj zachowań:

- zmuszanie do oddawania uzyskiwanych środków finansowych, uniemożliwienie podjęcia pracy, niezaspakajanie podstawowych potrzeb materialnych...
- niszczenie rzeczy osobistych
- demolowanie mieszkania
- wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie
- pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności bądź wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb
- zmuszanie do picia alkoholu
- zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków

Pamiętaj !

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub

ktoś z Twoich bliskich jest ofiarą przemocy ze strony osoby najbliższej, nie

wstydź się prosić o pomoc. Prawo stoi po twojej stronie.

Jeżeli podejrzewasz, że:

- dziecko doznaje przemocy fizycznej i/lub psychicznej,
- dziecko jest zaniedbane m.in. niedożywione, brudno ubrane, zaniedbane medycznie, nie ma zapewnionej opieki i nadzoru,
- dziecko jest wykorzystywane seksualnie,
- w domu jest osoba starsza nad którą znęcają się domownicy,
- doznaje przemocy ze strony innych członków rodziny

Pamiętaj!

Przemoc, czy to ze strony osoby obcej, czy w rodzinie, czy też wobec dziecka

jest często przestępstwem

Polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

- znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny - art. 207 k.k.;
- uderzenie człowieka lub naruszenie jego nietykalności cielesnej w inny sposób - art. 217 k.k. (ściganie przestępstw odbywa się z oskarżenia prywatnego);
- pozbawienie człowieka wolności - art. 189 k.k.;
- grożeniem innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona - art. 190 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- wzbudzonej u innej osoby uzasadnionego okolicznościami poczucia zagrożenia lub naruszenie jej prywatności poprzez uporczywe nękanie - art.190a § 1 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej, w celu zmuszenia osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia określonego stanu - art. 191 k.k.;
- utrwalanie wizerunku nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej, przez użycie wobec niej przemocy, groźby bezprawnej lub podstępu, albo rozpowszechnienie wizerunku nagiej osoby lub w trakcie czynności seksualnej bez jej zgody - art.191a k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- doprowadzenie innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem (zgwałcenie) oraz doprowadzenie w ten sam sposób innej osoby do poddania się innej czynności seksualnej lub wykonania takiej czynności - art. 197 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego). UWAGA! Przestępstwo to popełnia również małżonek, który dopuszcza się zgwałcenia współmałżonka!;
- spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci: pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej lub znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała - art. 154 k.k.;

- spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, w wyniku którego jest osoba najbliższa - art. 157 § 1 i 2 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- uporczywe uchylanie się od wykonania ciężącego z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to narażanie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego) - art. 209 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego, organu opieki społecznej lub innego właściwego organu);
- kradzież lub kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej - art.. 278 k.k. i art. 279 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- niszczenie, uszkodzenie cudzej rzeczy lub czynienie jej niezdatną do użytku - art.288 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- porzucenie wbrew obowiązkowi troszczenia się o małego poniżej lat 15 albo o osobę nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny - art.210 k.k.; - uprowadzenie lub zatrzymanie małego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew woli osoby powołanej do opieki lub nadzoru - art. 211 k.k.;
- obcowanie płciowe z małym poniżej lat 15 lub dopuszczenie się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadzenie jej do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania - art. 200 k.k.;
- rozpijanie małego poprzez dostarczanie mu napoju alkoholowego, ułatwianie jego spożycia, lub nakłanianie go do spożycia takiego napoju - art.208 k.k.

Co robić?

Jeżeli jesteś pokrzywdzony czyli popełniono przestępstwo na Twoją szkodę lub byłeś bezpośrednim świadkiem takiego przestępstwa, najlepiej udaj się do najbliższego komisariatu Policji lub jednostki prokuratury. Możesz tam złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa to po prostu informacja, którą każdy z nas może przekazać Policji lub prokuratorowi, jeżeli wiemy o jakimś wydarzeniu lub sytuacji, która może być przestępstwem. Zawiadomienie można złożyć ustnie lub pisemnie na miejscu lub listownie.

- Art.304 k.p.k. §1. Każdy dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję. Przepis art. 191 §3 stosuje się odpowiednio. §2. Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania

przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa

- Art.12 ustawy o p.p. Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora. Osoby będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Kontakt z policją:

tel. 997 lub tel. 112 gdzie można zgłosić zdarzenie, uzyskać informacje prawną. Zawsze też można zawiadomić dzielnicowego policjanta.

Jeśli jesteś ofiarą lub świadkiem przemocy - szukasz wsparcia i chcesz wybrać drogę postępowania:

Jeżeli nie wiesz co zrobić, jak zareagować, nie jesteś pewien/na czy to co widzisz lub słyszysz jest popełnieniem przestępstwa, możesz porozmawiać o tym z osobami zajmującymi się problematyką przemocy i udzielającymi wsparcia i informacji

w takich sytuacjach:

Organizacje zajmujące się problematyką przemocy to m.in.:

- Fundacja Mederi - pon.-pt. 8.00-15.00, tel. 22 815-76-03 (Organizacja Pozarządowa zajmująca się przeciwdziałaniem przemocy wobec dzieci);
- Niebieska Linia - pon.-pt. 14.00-22.00 tel. 22 668-70-00 (Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”);
- Fundacja Dzieci Niczyje
- Komitet Ochrony Praw dziecka

Tam otrzymasz wsparcie, konsultacje psychologiczne, pomoc prawną, medyczną. Jeśli podejrzewasz przemoc w rodzinie możesz również zgłosić to w Ośrodku Pomocy Społecznej w danej dzielnicy. OPS jest jednym z podmiotów, który może rozpocząć procedurę „Niebieskie Karty” oraz może przeprowadzić wywiad środowiskowy w rodzinie.

- Oprócz OPS instytucjami upoważnionymi do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” są przedstawiciele oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i policja.
- Co to jest Procedura „Niebieskie Karty” - obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez wyżej wymienione podmioty w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec

członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Możesz poinformować bezpośrednio Sąd Rodzinny i Nieletnich jeśli sprawa dotyczy dziecka.

Jeśli nie jesteś pewien, czy niepokojąca Cię sytuacja dziecka nosi znamiona przestępstwa i należy powiadomić policję lub prokuratora, ale widzisz lub podejrzewasz, że dziecko może być krzywdzone, jest zaniedbane, może być zagrożone jego dobro, powinieneś powiadomić sąd rodzinny

- Art.572 k.p.c. § 1. Każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy.
- § 2. Obowiązek wymieniony w § 1 ciąży przede wszystkim na urzędach stanu cywilnego, sądach, prokuratorach, notariuszach, komornikach, organach samorządu i administracji rządowej, organach Policji, placówkach oświatowych, opiekunach społecznych oraz organizacjach i zakładach zajmujących się opieką nad dziećmi lub osobami psychicznie chorymi.
- Zawiadomienie składa się do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich właściwego według miejsca zamieszkania dziecka, którego sprawa dotyczy, nie wymaga żadnej szczególnej formy pisma procesowego, zwolnione jest z opłat sądowych.

4) Przeczytaj więcej w [Informatorze dla świadka przemocy w rodzinie](#).

Pamiętaj, przemoc karmi się milczeniem!